

KARTA KURSU

Nazwa	Kultura języka	
Nazwa w j. ang.	Language culture	
Koordynator	dr Jolanta Machowska-Goc	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS	2	dr Jolanta Machowska-Goc dr Katarzyna Slany dr Anna Żadęcka-Cekiera

Opis kursu (cele kształcenia)

Kształtowanie u studentów umiejętności poprawnego, estetycznego i etycznego wyrażania myśli w mowie i w piśmie;
 Zapoznanie z różnego rodzaju słownikami języka polskiego, podręcznikami oraz poradnikami poprawnościowymi;
 Kształcenie kompetencji komunikacyjnej jako warunku porozumiewania się z różnego typu interlokutorami;
 Zapoznanie z różnymi procesami zachodzącymi we współczesnej polszczyźnie.

Warunki wstępne

Wiedza	Zna terminologię w zakresie kultury języka w obrębie językoznawstwa dotyczącą różnych płaszczyzn szeroko rozumianej lingwistyki (fonetyka, fonologia, morfologia, składnia, semantyka, pragmatyka oraz kognitywizm łączący wiele dyscyplin naukowych);
Umiejętności	Wypowiada się w mowie i piśmie zgodnie z normą językową oraz sytuacją komunikacyjną uwzględniającą zarówno funkcje języka, jak i szeroko rozumianą komunikację językową (asertywność, skuteczna komunikacja, manipulacja rozumiana jako krzywda skierowana wobec bliźniego).
Kursy	wiedza o języku

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – zna terminologię dotyczącą kultury języka: norma, typy błędów językowych; W02 – ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych oraz etyki zawodowej nauczyciela przedszkola oraz klas I – III szkoły podstawowej i w związku z tym zna elementy zarówno etyki słowa, jak i jej estetyki; W03 – ma wiedzę dotyczącą procesów komunikowania się interpersonalnego tudzież społecznego, ich prawidłowości oraz zakłóceń, czy manipulacji w obrębie języka ogólnego mówionego i pisanego, jak również w zakresie poszczególnych dialektów w Polsce;	K_W03 K_W17 K_W18

Umiejętności	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>U01 -wypowiada się w mowie i piśmie, zgodnie z zasadami emisji głosu oraz tworzenia odpowiedniej narracji w sposób spójny, precyzyjny, konstruuje wypowiedzi zgodnie z normą językową oraz estetyką i etyką języka;</p> <p>U02- używa języka specjalistycznego, porozumiewa się z ekspertami w zakresie pedagogiki przedszkolnej oraz wczesnoszkolnej, jak i z odbiorcami spoza ich grona ze szczególnym uwzględnieniem kontaktów grupowych i indywidualnych a także związku z tym refleksyjnie traktuje zjawiska językowe, dokonuje ich oceny oraz klasyfikacji zagadnień dotyczących kultury języka;</p> <p>U03 diagnozuje specjalne potrzeby edukacyjne uczniów w zakresie nabywania kompetencji językowych nazywając je zgodnie z odpowiednią terminologią np.: norma językowa, warianty w normie, błąd, usterka, zaburzenie, wyraz modny, kolokwialny, innowacja językowa.</p>	K_U04 K_U05 K_U12
Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>K01- jest przekonany o konieczności i doniosłości zachowania się w sposób profesjonalny i przestrzegania zasad etyki zawodowej w zakresie kultury języka i jej ważnej funkcji w kształtowaniu u siebie oraz u innych interlokutorów tożsamości narodowej i krzewieniu miłości do swojej Małej Ojczyzny.</p>	K_K06

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	10	15									
25											

Opis metod prowadzenia zajęć

pogadanka, burza mózgów, metaplan, dyskusja, analiza i interpretacja tekstów źródłowych, innowacyjne metody empiryczne.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X	X	X	X	X			
W02						X	X	X	X	X			
W03						X	X	X	X	X			
U01						X	X	X	X	X			
U02						X	X	X	X	X			
U03						X	X	X	X	X			
K01						X	X	X	X	X			
K02						X	X	X	X	X			
K03						X	X	X	X	X			
....													

Kryteria oceny	Udział w dyskusji, referat, projekt indywidualny, projekt grupowy, praca pisemna – esej.
----------------	--

Uwagi	Studia jednolite magisterskie, niestacjonarne
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematyka wykładów: (5 godz.)

Relacje zachodzące między językiem a kulturą. Językowo-kulturowy obraz świata w domenach zwierzę i roślina na podstawie wybranych tekstów literackich -1 godz.

Rozwój języka polskiego na przestrzeni wieków- mechanizmy zmian językowych. Odmianny współczesnej polszczyzny: język ogólny, język literacki, gwary: wiejskie i miejskie, język mówiony a język pisany, język oficjalny, socjolekty - analiza tekstów obrazujących różne odmiany polszczyzny, tworzenie podobnych tekstów – 1godz.

Zapożyczenia w języku polskim a troska o czystość języka – 1 godz.

Kryteria poprawności językowej i ich hierarchia (geograficzne, historyczne, literacko-autorskie, formalno-logiczne, estetyczne, wystarczalności języka, ekonomiczności języka, uzualne, autorytetu kulturalnego, narodowe, funkcjonalne). Norma językowa i błąd, rodzaje poprawności językowej (analiza poprawnościowa tekstów) -1 godz.

Aksjologiczna postawa wobec płynnej rzeczywistości XXI wieku na płaszczyźnie szeroko rozumianego języka – 1 godz.

Tematyka ćwiczeń: (10 godz.)

Etyka i estetyka słowa (redagowanie tekstów z różnych punktów widzenia) - 1 godz.

Obraz leksyki współczesnej polszczyzny (słownictwo: wspólne, czynne, bierne). Poprawność stosowania związków rządu i zgody w polszczyźnie -1 godz.

Wyrazy mylone, wyrazy modne i rozszerzenia znaczeń a błędy językowe - 1 godz.

W świecie wszechobecnej metafory - różne obrazy zjawiska - 1 godz.

Deformacja związków frazeologicznych jako przejaw słabej kompetencji językowej użytkowników języka. Literackie przekształcenia związków frazeologicznych i ich funkcja na przykładzie poezji wybranych tekstów literackich, publicystycznych, języka mediów (między innymi reklamy) oraz frazeologii dziecięcej -2 godz.

Odmiana antroponimów (imion i nazwisk) w języku polskim – 1 godz.

Słowniki, encyklopedie, poradniki i ich rodzaje (charakterystyka wybranego źródła przez studenta) – 1 godz.

Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny, (analiza tekstów obrazujących różne odmiany polszczyzny, tworzenie podobnych tekstów) -2 godz.

Wykaz literatury podstawowej

Bralczyk J., Miodek J., Markowski A., *Trzy po 33*, Warszawa 2016.
 Gąsiorek K., *Język polski? Nie taki trudny! Czyli jak unikać kłopotów językowych*, Kraków 2006.
 Jadacka H., *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Warszawa 2005.
 Kania A., „*Polak młody*” na lekcjach języka polskiego. *Edukacja polonistyczna a kształtowanie poczucia tożsamości narodowej*, Kraków 2015.
 Karpowicz T., *Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja*, Warszawa 2009.
 Markowski A., *Kultura języka polskiego. Teoria. zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2006.
 Wileczek A. *Kod młodości: młodomowa w kontekstach społeczno-kulturowych*, Warszawa 2018.
 Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*, Warszawa 2008.

Wykaz literatury uzupełniającej

Słownik dobrego stylu czyli wyrazy które się lubią, pod red. M. Bańko, Warszawa 2006.
Wielki słownik poprawnej polszczyzny, pod red. A. Markowskiego, Warszawa 2018 (dodruk).
 Steczko I., *Frazeologiczna kronika dawnej Polski (z myślą o nowoczesnym liceum)*, [w:] Nowa Polszczyzna. Dwumiesięcznik dla nauczycieli języka polskiego, nr 4 (24) 2001.
Współczesny język polski, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	5
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	8
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	6
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	6
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2